

**Clavis Aurea Thesauri Partheno-Carmelitici, Sive
Dissertatio Historico-Theologica, Referans atque
Exponens Antiquitatem & originem, confirmationem ac
propagationem, beneficia ac privilegia, gratias & ...**

Paulus <Ab Omnibus Sanctis>

Viennæ Austriæ, 1669

XIV. Satisfit difficultati ex superiore Capite procedenti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64293](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64293)

voluit, & omnium salutem procuravit, quantum in ipsa fuit, juxta SS. Patres, singularis est ratio respectu eorum, qui ritè gestant hunc habitum Virgineum, adeòq; isto modo potuit tale beneficium illis de congruo promeruisse. Nam ex eo, quod speciali filiatione conjunxerit sibi Virgo Mater eos, qui prædictum suum habitum gestant, promeruit quod specialiter ipsdem DEUS benefaciat, etsi in vita sua nihil de hoc cogitaverit, dum meritorie operabatur, quia implicitum seu præsumptum ejus desiderium ad hoc sufficit: uti de justis in universum annotat P. Suarez. Accedit quod, uti dicebamus, specialis de hoc adsit revelatio, per quam sanctissima Virgo voluntatem suam distinctè & expressè declaravit, atq; ideo sicut ex *Genesi* 18. colligimus, quod DEUS civitatibus Sodomorum propter decem justos, si intra eas inventi fuissent, pepercisset, tametsi opera sua ad eum finem prædicti justis non retulissent, sufficiente nobis ad hujus rei veritatem divino testimonio: ita sanè cum serenissima Virgo declaraverit & revelaverit non passuros sempiternum incendium, qui sacro Scapulari investiantur, & requisitas ab ea adimplent conditiones, tametsi illa specialiter ad hunc finem in vita sua non fuisset operata, sufficere nobis debet tantæ Virginis & DEI Matris testimonium.

Dicit aliquis, dubium non esse quin potuerit prædictis Confratribus necessaria ad salutem beneficia promereri DEIPARA Virgo ex merito congruo; verùm tamen ejusmodi meritum non habere certum & infallibilem effectum, adeòq; ex vi talis meriti non posse absolutè verificari, quòd æternum non patientur incendium, qui sacrum ejus Scapulare gestaverint; sed potiùs congruum duntaxat hoc esse, nullatenus autem debitum ex justitia. Huic dubitationi in sequenti Capite satisfaciemus.

C A P U T XIV.

Satisfit difficultati ex superiore Capite procedenti.

Ro resolutione difficultatis propositæ in fine præcedentis Capitis, advertendum est *primò*, meritum *de congruo*, tametsi perfectionem meriti *de condigno* non attingat, in suo tamen ordine esse verum meritum. Ratio est, quia de

70.

N. 2

ratione

ratione meriti solum est, ut sit opus bonum & dignum, cui retributio aliqua ex quodam debito respondeat, ut constat ex SS. Patribus Augustino, Prospero, Fulgentio, & alijs. Meritum verò de congruo involvit aliquam rationem debiti, quod sufficit ad excludendam liberalem & omninò gratuitam donationem; adeòq; quod ex hujusmodi merito datur, non donari sed retribui dicitur, prout non semel loquitur Augustinus contra semipelagianos; imò *mercedem* vocat, quod sic retribuitur; *Lib. de Prædest. Sanctor. cap. 2.* Relinquitur proinde, quod meritum de congruo habeat rationem veri meriti, quia non metaphoricè, sed per aliquam proprietatem tale est.

Secundò advertendum est, quòd meritum de congruo respectu alterius, id est, quando aliquis meretur alteri nititur maximè, & plurimùm in conditione merentis & operis ejus, adeòq; potissimùm sanctitas personæ merentis attenditur, juxta illud D. Ambrosij: *Si diligis Dominum DEVM tuum, non solum tibi, sed etiam alijs poteris emeri.* Ratio verò hujus est, quia hoc meritum magna ex parte fundatur in lege amicitiae inter DEVM & operantem, adeòq; prærequirit charitatem & sanctitatem in operante: Ex quo sequitur eum, qui majorem cum DEO amicitiam & charitate conjunctus est, faciliùs pro alijs emereri, & efficacius obtinere, quod promeretur.

Tertiò notandum est, id quod redditur sive retribuitur, ex merito de congruo, non reddi vel retribui à DEO ex virtute gratitudinis; nam hoc repugnat DEO, uti potest colligi ex D. Thom. 2. 2. q. 106. neque misericordiae, aut liberalitatis; quia meritum de congruo, ut dicebamus suprà, cum sit verum meritum puram gratiam seu gratuitam donationem excludit, in quantum tale: ideoq; retributio, quæ fit à DEO intuitu meriti de congruo pertinet juxta probabilem sententiam ad quandam DEI justitiam, quam D. Anselmus in *Prologo cap. 10. & seqq.* & S. Thomas 1. part. q. 21. *decentiam divinæ voluntatis seu providentiæ* appellant, atq; alij, inter quos P. Suarez, *Tract. de divina Justitia, sect. 4. Justitiam generalem, aut quasi legalem, seu Justitiam providentiæ, aut providentialem* vocant: eamq; varijs modis & exemplis exponunt. Ad hanc justitiam pertinere volunt, eminentissima gratiæ, scientiæ, ac virtutum ornamenta humanitati Christi collata, ratione unionis Hypostaticæ: in illis enim conferendis non solum respexit DEUS rationem misericordiae & liberalitatis, verum maximè

Cap. 3. Retract.

Dub. 3. ad excerpt. Genues.

Lib. de Incarnat. & grat. c. 18.

Lib. 7. in Luc. c. 11.

Id quod redditur à DEO ratione meriti de congruo non ex gratitudine, misericordia, aut liberalitate, sed ex quadam Dei justitia confertur. & quænam illa, enucleatius exponitur.

maximè exigentiam quandam & condecantiam VERBI uniti: quæ tanta est, ut censeatur maximè pertinere ad divinam Sapientiam non aliter naturam assumere. Eadem etiam ratione ad hanc generalem Justitiam spectat retributio meriti de congruo: actus quippe remunerandi meritum de congruo seu benefaciendi intuitu illius, & cum proportione ad illud est hujus justitiæ maximè proprius. quia esto non attingat rationem propriam, obligationemq; Justitiæ divinæ particularis, quam in remunerando merita de condigno observat, servat nihilominus modum aliquem Justitiæ, quatenus respicit aliquale debitum in operibus fundatum, atq; æquitatem quandam respectu illius observat. Alij paulò aliter hoc explicant, asserentes ad hanc *providentialem Justitiam* spectare præmium pro merito de congruo reddere; tum ratione amicitie DEUM inter & personam alteri merentem intervenientis: tum ratione operis, bonitatem talem in se habentis, quæ sufficit ad hoc, ut deceat DEUM intuitu ejusmodi operis beneficium aliquod homini reddere. Attributum igitur divinum nostro intelligendi modo inclinans divinam voluntatem ad reddendum præmium ratione meriti de congruo, *Justitia* appellatur: licet enim in hoc non operetur ex debito propriæ Justitiæ; ideòq; propria Justitia minimè sit, imitatur tamen illam aliquale debitum, uti dictum est, respiciendo.

Quartò animadvertendum est, non esse contra naturam meriti de congruo, quod in promissione DEI fundetur. Ratio hujus est, quia ex tali promissione non resultat statim proprium Justitiæ particularis debitum, quale ex merito de condigno resultat. Nam præter promissionem requiritur operis condignitas, secundum æqualitatem proportionis ad ejusmodi meritum de condigno, seu præmium; solum ergo resultabit ex merito de congruo, si adsit promissio, debitum fidelitatis, ultra debitum congruentiæ & decentiæ seu Justitiæ generalis suprâ expositæ, quod negare DEUS non potest; quia neque infidelis, neque injustus esse potest, cum *seipsum negare non possit*, uti Paulus ait. Hinc P. Suarez multiplex meritum de congruo distinguit, ait: *Primo meritum de congruo quoddam est habens adjunctam promissionem; aliud verò esse potest illa carens. Secundo meritum de congruo quoddam est habens infallibilem retributionem, quia saltem sine infidelitate negari non posset, &c.*

Declaratur
quænam ad
generalem
sive provi-
dentialem
DEI Justi-
tiam perti-
neant.

Utrum me-
ritum de
congruo
necessariò
excludat
promissio-
nem DEI?
2. ad Tim.
2. v. 14.

71.

HIS præmissis & suppositis, tripliciter satisfacere possumus propositæ difficultati. *Primo* quidem ex secunda suppositione sive observatione in principio hujus Capituli adductæ; nam, uti vidimus, crescit & augetur meritum de congruo, consequenter debitum inde resultans, ex dignitate operantis, sive pro altero merentis, potissimum verò ex proportione amicitiae, &c. Quæ verò unquam major dignitas, vel intimior proportio amicitiae fuit, quàm sanctissima Virginis cum DEO? sive enim amicitiae leges ex Philosopho, aut D. Thoma consideremus, sive singulariter SS. Patrum testimonia, ponderemus circa mutuum sanctissimæ Virginis cum DEO amorem, profectò nullibi præstantius, aut perfectius illas aut hunc extitisse reperiemus. Sufficiat pro hoc loco, ut brevitati studeamus, referre in hujus veritatis testimonium S. Bernardum, qui mirificè amicitiae hujus magnitudinem descripsit, referente S. Bonaventurâ his verbis: *Quis dubitare, inquit, poterit omninò in charitatis affectionem transisse visam MARIÆ, in quibus ipsa quæ DEVS est charitas novem mensibus corporaliter quievit.* Ex quibus apparet, MARIAM non tam amantè dicendam esse, quàm dilectionis & amicitiae naturam induisse. Uti scitè deducit S. I. dephonsus, *MARIAM velut ignis ferrum, inquit, Spiritus sanctus totam decoxit, incanduit, & ignivit; ita ut in ea Spiritus sancti flamma tantum videatur, nec sentiatur, nisi tantum ignis amoris DEI, &c.*

De reciproca verò DEI erga sanctissimam suam parentem dilectione dubium non est, quin intensissimè eam prius, & sine interruptione dilexerit. Duo quippe hæc, inquit Gregorius Nyssenus, ad invicem transeunt. Et S. Anselmus: *Ostendit ergo, inquit loquens de Christo respectu Virginis, ipse prius amorem, quem habebat erga Matrem Virginem, & amorem, quo nullum putemus esse posse majorem.* Et infra: *Quid ergo hic dicemus? Estne putatis, ulla mens hominis, quæ modum hujus dilectionis, quam DEVS ad hanc Virginem habuit, queat penetrare? potestne, quævis, ullus hominum & Angelorum istius amoris immensitatem penetrare, vel dignitatem honoris illius quidquam cogitatu percipere comparabile?* Ex his & alijs testimoniis quàmplurimis, apparet summam & supremam fuisse inter DEUM & Virginem Matrem amicitiam, quam paucis verbis eleganter S. Bonaventura comprehendit in hunc modum: *Quid mirum, inquit, si præ omnibus diligat, quæ præ omnibus est dilecta?* Quapropter cum tanta inter DEUM & Virginem Matrem amicitiae ratio & proportio inveniantur,

*Lib. Ethic.
2. 2. 9. 25.
4. 7.*

Quanta fuerit SS. Virginis in Deum amor & amicitia; & reciprocè Dei erga illam demonstratur.

Oratione 1. de Assumpt.

Orat. 6. in Cantica.

*Lib. de excellentia Virginis.
1. 4.*

In Speculo B. Mariae lect. 6.

quæ, uti cum Anselmo dicebamus, major esse nequit, Maternitatem DEI in eadē Virgine potissimum attendendo, tantum debuisse & potuisse promereri pro alijs merito de congruo videtur, quantum puræ creaturæ possibile fuit; adeòq; ad certitudinem & infallibilitatem omnimodam moraliter loquendo pervenit, obtinendi re ipsa, quæ ita emeruit. Potuit ergo in hoc sensu eadem sanctissima Virgo certiores reddere B. SIMONEM nostrum, ex vi prædicti meriti, de salute æterna Confratrum nostrorum, licet, uti dictum fuit, possit tale habere meritum nonnunquam impedimentum ex parte illorum, quoad hunc suum effectum.

Nec refert, quod hæc certitudo & infallibilitas, quantum est ex hoc capite, sit solummodo moralis. Nam hæc sufficit, uti patet ex varijs sacræ Scripturæ locis. Joan. 3. c. *Nos scimus, quoniam translati sumus de morte ad vitam, quoniam diligimus fratres.* Ibidem: *In hoc cognoscimus, quoniam ex veritate sumus.* Ad Rom. 8. *Certus sum, quia neq; mors, neq; vita, &c. poterit nos separare à charitate DEI.* Hæ & similes propositiones veræ sunt, & de fide, & tamen in morali solum certitudine fundantur.

Accedit quoque ad hanc certitudinem moralem, certitudo quasi physica, quæ fundatur in bonitate ipsius operis de congruo meritorij, ratione cujus præmium redditur ex Justitia in DEO providentiali seu generali, ut diximus in animadversione tertia. Nec obstat quod ex sola divina promissione oriatur verè & propriè certitudo præmij reddendi; nam bonitas operis, quatenus ex gratia procedit, proportionem habet ad præmium, adeòq; vim habet, ut ex ea sequatur præmium: sicut semen habet vim connaturalem & proportionatam intrinsecè, ut ex ipso nascatur arbor, licet actu & formaliter longè sit minus arbore; uti docet S. Thomas 1. 2. q. 114. art. 3. ad 3.

Ex quo consequitur opus meritorium de congruo, spectatâ ejus bonitate, habere quasi physicè effectum certum & infallibilem, ex vi proportionis ad præmium: *proportionis* dico, non æqualitatis seu condignitatis, sed congruitatis & condecenciæ. Et licet seclusâ DEI promissione, prout in præsentis loquimur, possit non sequi effectus, sive præmium meriti de congruo, sufficit tamen certitudo sive infallibilitas ex vi prædictæ proportionis resultans ad verificandum, quòd

Quantum ratione hujus amicitia merito de congruo pro alijs emereri potuerit & adeòq; æternam salutem Confratribus &c. promittere.

quod effectus meriti de congruo sit certus & infallibilis, quantum est ex se, tametsi eum possit negare DEUS sine injustitia. Quia illa concordantia Justitiæ, quæ videtur esse in creatura respectu rei sibi congruentis est particularis, quæ propter aliam universalem prætermitti potest sine injustitia, etiam in rectitudine illius Justitiæ.

Applicando igitur hæc omnia ad materiam præsentem, dicimus certum omnino esse *rite* morientem in Mariano Scapulari æternum non passurum incendium, quantum est ex efficacia & infallibilitate meritorum sanctissimæ Virginis de congruo, præcisè stando intra limites ejusmodi operum secundum suam bonitatem, seclusâ DEI promissione sumptorum.

Nec obest sequi posse taliter morientem damnari, sufficit enim ad prædictam veritatem, quod merita Virginis quantum ex se hoc requirant & exigant, licet aliundè impediatur talis effectus.

72.

POSTREMÒ tandem directè possumus satisfacere prædictæ difficultati, nempe ex vi promissionis divinæ, ex qua oritur omnimoda certitudo præmij conferendi, uti in ultima animadversione explicuimus. Cæterum, uti apertè constat ex revelatione S. SIMONIS nostri, & latè suprâ ostendimus, adest hic promissio & voluntas expressa beatiss. Virginis circa salutem æternam eorum, qui *rite* moriuntur in Scapulari Parthenio, quæ voluntas non potest non esse conformis voluntati divinæ, uti patet. Reducendo ergo hanc promissionem Virginis ad merita ejusdem, in quibus illa fundari potest, præsupponenda est omnino DEI voluntas acceptandi, vel ordinandi illa eadem merita ad hunc effectum; quæ acceptatio sive ordinatio promissionem involvere censetur: cum hæc duo moraliter non separentur, uti notat ex opinione communi Theologorum P. Suarez loco citato de merito. c. 18. n. 1. Videtur ergo, quod aliqua DEI promissio hic intervenerit, quæ licet aliter nobis non innotescat, non tamen repugnat, neque ex parte DEI, neque ex parte meriti de congruo; imò multum facit ad firmandam promissionem Virginis. Præterea esto adeò expressa non sit, sufficit tamen ad certitudinem sive infallibilitatem salutis æternæ, quantum est ex parte ejus. Sicut juxta Augustinum lib. 1. Retract. c. 22. & lib. 19. contra Faustianum cap. 31. sufficiens fuit promissio facta justis in veteri testamento de regno cælorum, etsi non adeò expressa, proportionem tamen servatâ, &c.

CAPUT